

Rekisteröinnin ajankohtaisia kysymyksiä

Aluehallintovirasto

@AVItwiittaa

Kotihoidon tukipalvelujen määritelmä

- Tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.
- Tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi.
- Lisäksi tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.

Aluehallintovirasto

Henkilökohtaisen avun määritelmä

- Henkilökohtainen apu on vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella: päivittäisissä toimissa; työssä ja opiskelussa; harrastuksissa; yhteiskunnallisessa osallistumisessa; tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä
- Henkilökohtaista apua myönnetään sosiaalipalveluna vammaispalvelulain mukaiset edellytykset täyttävälle vaikeavammaiselle henkilölle.
- Valvontalain soveltamisalasäännösten nojalla henkilökohtainen apu, joka toteutetaan muutoin kuin ns. työnantajamallilla, kuuluu lain soveltamisalaan ja siten rekisteröinnin piiriin

Kotihoidon tukipalvelujen ja henkilökohtaisen avun rekisteröinti

- Kotihoidon tukipalvelut ja henkilökohtainen apu, jota tuottaa valvontalaissa määritelty palveluntuottaja, tulee rekisteröidä palvelut 1.1.2024 alkaen Soteri-rekisteriin.
- Aiemman sääntelyn nojalla edellä mainituilla ilmoituksen tehneillä palvelujen tuottajilla on oikeus jatkaa toimintaansa siirtymäsääntelyn puitteissa ja valvontaviranomaisen on muutettava rekisteröinnit valvontalain mukaisiksi kolmen vuoden kuluessa.
- Palvelua koskevia tietoja ei ole talletettu yksityisten palvelujen antajien rekisteriin, vaan tiedot ovat hyvinvointialueiden rekistereissä, koska palvelut on aiemmin rinnastettu tukipalveluihin
- Hyvinvointialueilta saatujen tietojen perusteella lupaviranomaiset syöttävät tiedot Soteriin, ja tarvittaessa pyytävät palveluntuottajilta lisäselvitystä Rekisteriin merkitsemisestä annetaan päätös palvelun tuottajalle
- Mikäli palveluntuottajan tuottamaa henkilökohtaista apua ei ole rekisteröity hyvinvointialueiden rekisteriin, sen on ennen toiminnan aloittamista haettava valvontalain mukaisesti rekisteröintiä palveluntuottajaksi ja palveluyksikön rekisteröintiä
- Uusi palveluntuottaja ei saa aloittaa toimintaansa ennen kuin rekisteröinnistä on annettu päätös.

Kotihoidon tukipalvelujen ja henkilökohtaisen avun henkilöstön osaaminen ja koulutus

- Lainsäädännössä ei ole asetettu osaamisvaatimuksia tai koulutusedellytyksiä kotihoidon tukipalveluja ja henkilökohtaista apua antavalle henkilöstölle
- Hyvinvointialue voi palvelua hankkiessaan määritellä kotihoidon tukipalvelun ja henkilökohtaisen avun työntekijöiden osaamis- ja koulutusvaatimuksia
- Valvontalaki ja sosiaalihuoltolaki asettavat vaatimuksia palvelun vastuuhenkilölle. Vastuuhenkilö on vastuussa siitä, että palvelu täyttää sille asetetut vaatimukset

Yritys- ja yhteisötunnus

- Palveluntuottajan rekisteröinti edellyttää yritys- ja yhteisötunnusta (Y-tunnus).
- Palveluntuottajan tulee rekisteröidä yritystoimintansa ensin Patentti- ja rekisterihallitukselle ja hankkia Y-tunnus.
- Ilman Y-tunnusta ei voi tehdä hakemusta Soterin sähköisessä asiointissa, eikä palveluntuottaja pääse tarkistamaan omia tietojaan.
- jos palveluntuottaja on yksityinen henkilö, hänellä on myös oltava yritys- tai yhteisötunnus toimiessaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana.
  - ilman y-tunnusta olevan ammatinharjoittajan tiedot eivät konvertoidu valverista soteriin
- Palveluntuottaminen ei ole mahdollista toisen yrityksen Y-tunnuksen kautta.
  - Esimerkiksi erilaisten laskutus- ja kevytyrittäjäpalvelujen kautta.

Tietojärjestelmät palveluyksikön rekisteröinnissä

- Asiakastietolain mukaan palvelunantajan on käytettävä olennaiset vaatimukset täyttävää tietojärjestelmää, joka vastaa käyttötarkoitukseltaan palveluntuottajan toimintaa ja jonka tiedot löytyvät Valviran tietojärjestelmärekisteristä
- Valvira ylläpitää julkista rekisteriä asiakastietolain mukaisista asiakas- ja potilastietojärjestelmistä, joita palveluntuottajat saavat käyttää palvelutuotannossa.
- Tietojärjestelmärekisteri (jatkuvasti päivittyvä Excel-taulukko) löytyy Valviran verkkosivuilta.
- Jos tietojärjestelmää ei ole rekisterissä tai jos rekisterissä on tieto, että järjestelmän tietoturvaluustodistus on vanhentunut ja/tai järjestelmän käyttötarkoitukseen kuuluva, säännöksen mukainen toiminto puuttuu, palveluntuottaja ei saa ottaa tietojärjestelmää käyttöönsä.

Palveluntuottajan ilmoittamat tiedot tietojärjestelmärekisteristä

Potilas ja asiakasrekisteri

Rekisterin nimi ?

Millainen asiakas- tai potilasrekisteri on? ?

Sähköinen Manuaalinen Ei rekisteriä

Onko rekisteri kenen ylläpitämä? ?

Oma Ulkoinen Molemmat

Onko asiakas- tai potilasrekistereitä enemmän kuin yksi?

Kyllä Ei

Onko asiakas- tai potilasrekisteri ilmoitettu Kanta-palveluun? ?

Kyllä Ei

- Palveluntuottajan on ilmoitettava palveluyksikön rekisteröintihakemuksessa tarkemmat tiedot toiminnassa käytettävästä asiakas- ja potilasrekisteristä.
- Sähköisen asiakas- ja potilasrekisterin käyttö tarkoittaa asiakastietolain mukaisen tietojärjestelmän käyttöä.
- Mahdollisuus käyttää useampaa tietojärjestelmää (esim. potilastietojärjestelmä, kuvantaminen, laboratoriojärjestelmä)
- Kanta-palveluihin liittyminen
- Tietojen oikeellisuudesta vastaaminen
- Asianmukaisen tietojärjestelmän puute on palveluyksikön rekisteröinnin este

Voimassa olevien lupien ja rekisteröintien siirtyminen Soteriin

- Aiemmin myönnetty lupa tai rekisteröity ilmoitus yksityisestä sosiaalipalvelusta tai yksityisestä terveydenhuollosta jää voimaan ja toiminta saa jatkua.
  - Palveluntuottajan ei tarvitse rekisteröityä uudelleen.
- Rekisteritiedot siirtyvät maksutta Valverista Soteriin.
  - Kyse on rekisteriteknisestä muutostyöstä, eikä palveluntuottajaa tai palveluyksikköä koskevien edellytysten täyttymistä tai tietojen kattavuutta arvioida.
- Hakemuksia rekisteritietojen muuttamiseksi voi tehdä 1.1.2024 alkaen.
  - Palveluntuottaja voi esimerkiksi järjestellä palveluyksiköitä uudelleen.

31.12.2023 vireillä olevat asiat

- Jos terveydenhuollon itsenäinen ammatinharjoittaja on laittanut vireille ilmoituksen toiminnan aloittamisesta vuoden 2023 aikana, eikä lupaviranomainen ehdi käsittelemään sitä nykyainsäädännön puitteissa, saa itsenäinen ammatinharjoittaja kuitenkin aloittaa toimintansa suunnitellusti ennen rekisteröinnin tekemistä.
  - Koskee myös ilmoituksenvaraisia sosiaalipalveluita, joissa ilmoitus toiminnasta on tehty hyvinvointialueelle.
- Jos palveluntuottaja on hakenut lupaa tai luvan muutosta, eikä lupaviranomainen ehdi käsittelemään hakemusta nykyainsäädännön puitteissa, palveluntuottaja ei saa aloittaa toimintaa ennen rekisteröinnin tekemistä.
- 1.1.2024 alkaen rekisteröinnit tehdään valvontalain mukaisesti.
  - Valvontaviranomaiset pyytävät tarvittaessa palveluntuottajia täydentämään vireillä olevia hakemuksia.
- 1.1.2024 jälkeen toimintaa ei saa aloittaa ennen rekisteröintipäätöstä.

Sähköinen
asiointi suljetaan
1.12.2023.

Uusi Soteri-
rekisteri avautuu
1.1.2024.

Julkisen palveluntuottajan aikataulut ja rekisteröinti

- Julkinen palveluntuottaja saa jatkaa toimintaansa 1 päivä tammikuuta 2024 jälkeen valvontalain säännöksiä noudattaen.
- Julkisen palveluntuottajan on annettava rekisteröintiä varten tarvittavat tiedot valvontaviranomaiselle 31.12.2025 mennessä.
  - Tiedot tallennetaan Soteriin maksutta viimeistään 31. päivänä joulukuuta 2028.

Rekisteröinnin maksut

Uudet aluehallintovirastojen ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston maksuja koskevat asetukset tulevat voimaan 1.1.2024.

Sähköiseen asiointiin kannustava.

Vuoden 2024 maksuja koskevista asetuksista ei ole tullut vielä ratkaisua.

Muita muutoksia 1.1.2024 alkaen

- Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (739/2023).
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023).

Aluehallintovirasto

Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (739/2023)

- Laissa säädetään potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan järjestämisestä sekä riippumattomuudesta, kelpoisuudesta ja tehtävistä. Lisäksi säädetään henkilötietojen käsittelystä.
- Lain tavoitteena on, että toiminnan keskittäminen yhdenmukaistaa potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toimintaa.
- Potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toiminta järjestetään kokonaan julkisena palveluna.
  - Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki järjestävät potilas- tai sosiaaliasiavastaavien toiminnan julkisessa ja yksityisessä sosiaali- ja terveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä varhaiskasvatuksessa.
  - HUS-yhtymä järjestää potilasasiavastaavien toiminnan järjestämässään ja tuottamassaan terveydenhuollossa.
  - Yksityiset terveydenhuollon palveluntuottajat eivät jatkossa järjestä potilasasiain toimintaa toimintayksiköissään, mutta niiden tulee jatkossakin muun muassa viestiä potilailleen mahdollisuudesta tehdä muistutus, käsitellä saapuneet muistutukset ja vastata palvelujensa omavalvonnasta.

“

Potilas- ja
sosiaaliasiavastaavan
on toimittava
tehtävässään
riippumattomasti ja
puolueettomasti.

Aluehallintovirasto

- Potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toiminnasta järjestämisvastuussa olevan on järjestettävä potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toiminta siten, että heidän riippumattomuutensa ja puolueettomuutensa turvataan heidän hoitaessaan tehtäviään.
- Potilasasiavastaavan, sosiaaliasiavastaavan ja toiminnan vastuuhenkilön tehtävään on kelpoinen henkilö, jolla on tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja tehtävän edellyttämä tehtäväalan tuntemus.
- Valvira pitää potilas- ja sosiaaliasiavastaavista valtakunnallista rekisteriä (1.1.2025 alkaen).
- Hyvinvointialueen, HUS-yhtymän, valtion ja Työterveyslaitoksen omavalvontaan ja viranomaisvalvontaan niiden järjestäessä potilasasiavastaavien tai sosiaaliasiavastaavien toimintaa sovelletaan, mitä erikseen säädetään mainittujen tahojen järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnasta ja viranomaisvalvonnasta.
- Lisäksi potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toimintaa valvovat aluehallintovirastot ja Valvira.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023)

- Liittymisvelvoite Kanta-palveluun:
  - Julkinen terveydenhuollon palveluntuottaja (liittymisvelvoite on jo voimassa).
  - Yksityinen terveydenhuollon palveluntuottaja, jolla on käytössä sähköisten potilastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmä (liittymisvelvoite on jo voimassa).
  - Julkinen sosiaalihuollon palveluntuottaja ja yksityisen sosiaalihuollon palveluntuottaja, joka tuottaa palveluita palvelunjärjestäjän lukuun.
    - Siirtymäaika liittymiselle viimeistään 1.9.2024.
  - "Puhtaasti" yksityinen sosiaalihuollon palveluntuottaja, jolla on käytössä sähköisten asiakastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmä.
    - Siirtymäaika liittymiselle viimeistään 1.1.2026.

Lisätietoja

- www.avi.fi
- www.valvira.fi
- www.stm.fi

